І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 165. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го ВЕРЕСНЯ 1965 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 8, 1965 No. 165. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 7-го вересня 1965.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН 6-го ВЕРЕСНЯ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ДОПОМОГУ ЗАКОРДОНОВІ. Закон підписано на фармі Президента в Тексасі. Згідно з цим законом ЗДА видадуть на допомогу закордонним державам у фінансовому році який почався 1-го липня 1965, 3,300,000,000 дол. Президент заявив, що восени цього року зачнеться вивчати як треба змінити допомогу. Уряд пропонував допомогу на кілька років, але Конгрес зайняв компромісове становище і признав допомогу тільки на один рік. Президент висловив надію, що на другий рік Конгрес схвалить допомогу, яка буде визначена на кілька років, щоб можна було краще її плянувати.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН 4-го ВЕРЕСНЯ ВИЗНАВ НОВИЙ ТИМЧАСОВИЙ УРЯД В ДОМІНЦІ і одночасно обіцяв 20,000,000 дол. допомоги для стабілізації діяльности та ґратулював тимчасовому президентові, який 3-го вересня перейняв ладу. Новий президент називається Гектор Гарсія-Годой. Президента Гарсію-Годоя визнали Бразилія, Ізраїл, Італія, Коста Ріка, Нікараґва й інші держави вільного світу. У Вашинґтоні обороняють збройну американську інтервенцію в Домініці, бо американські збройні сили припинили пролив крови між воюючими силами в Санто Домінґо та не дозволили розростися комуністам.

ОБ'ЄДНАНІ СТАЛЕВАРИ АМЕРИКИ 5-го ВЕРЕСНЯ РАТИФІКУВАЛИ ДОГОВІР ПРО ПРАЦЮ, який їх спілка заключила 3-го вересня з 10 сталеварнями в Білому Домі згідно з пропозицією президента Джансона. 10 сталеварних компаній також ратифікували новий договір, згідно з яким 350,000 сталеварів дістануть впродовж найближчих трьох років збільшені платні та пенсії й інші добродійства, які виносять по 47.3 цента більше від години праці в порівнянні з теперішніми платнями. В першому році збільшення платні становить 16.2 цента, в другому 17.6 цента, а в третьому — 13.5 цента. Сподіваються, що нерозв'язані місцеві проблеми не спричинять більших труднощів.

ЗБІЛЬШЕННЯ ЕКОНОМІКИ СПРИЧИНИЛО ТЕ, ЩО ДЕРЖАВНА СКАРБНИЦЯ ДІСТАЛА БІЛЬШЕ ПРИБУТКІВ в перших двох місяцях цього фінансового року, який почався 1-го липня 1965. Податки дали в цих двох місяцях 18.5 більйона долярів, це значить на 10 відсотків більше (1.7 більйона дол.) в порівнянні з тим самим часом 1964-го року. Це збільшення прибутків державної скарбниці допоможе фінансувати без жадних труднощів війну у В'єтнамі та зменшить дефіцит в бюджеті. Збільшені прибутки спричинені тим, що число нових варстатів праці зросло понад передбачене число і зменшилося число безробітних.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ ПОВІДОМИВ, ЩО ІНВЕСТИЦІЇ ФАБРИКАНТІВ ЗБІЛЬШИЛИСЯ НА $700 МІЛЬЙОНІВ в місяці липні цього року, що є найбільшим місячним ростом в цьому році, бо в перших шістьох місяцях ц.р. інвестиції зростали пересічно по $250 мільйонів. В липні ц.р. аж $600 мільйонів припадає на інвестиції у фабриках які продукують товари так званої тривкої вартости. Збільшення інвестицій свідчить про те, що економіка ЗДА зростає.

У СВІТІ

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ побував кол. віце-президент Ричард Ніксон, який у приватному характері роз'їздить по Далекому Сході. Він відвідав шпиталь з раненими вояками та був на одному відтинку фронту. Ніксон заявив журналістам, що переговори з комуністами про перемир'я доцільні тільки на базі відкликання Північним В'єтнамом вояків і терористів з Південного В'єтнаму і припинення комуністами саботажних акцій. Амбасадор ЗДА у південному В'єтнамі Генрі Кебот Ладж заявив, що ситуація у Південному В'єтнамі настільки покращала, що тепер вже комуністи починають розуміти, що війною не здобудуть влади у Південному В'єтнамі. Ладж признав, що це не знайдено успішного способу переможення підривних акцій і саботажів, але — заявив він „вчимося цього". Зате він дуже оптимістичний щодо реформ економічного характеру. На бойовому фронті війна ведеться здебільша летунством.

Д-Р АЛЬБЕРТ ШВАЙЦЕР ПОМЕР у заснованому і веденому ним шпиталі для прокажених в Лямбарен у Ґабоні в Африці, в минулу неділю 5 вересня ц. р. Філософ, поет, музика, лікар і філантроп мав славу „наймудрішої людини у світі". В січні цього року відзначав своє 90-ліття. Він передав дальше ведення шпиталю своєму асистентові д-рові Вальтерові Мюнцеві, адміністратуватиме шпиталь донька Швайцера Рена Екерт. Швайцер був родом з Лотаринґії, яка тоді належала до Німеччини.

КОЛ. ПРЕМ'ЄР ГРЕЦІЇ ГЕОРГ ПАПАНДРЕУ І ЛІДЕР НАЙСИЛЬНІШОЇ ОПОЗИЦІЙНОЇ ПАРТІЇ ПАНОТІС КАНЕЛЛОПУЛЬОС ВІДБУЛИ вже дві розмови на тему урядової кризи, що триває від 15 липня ц. р. Папандреу погоджується, щоб лідер опозиції став прем'єром під умовою, що до 45 днів будуть переведені вибори до парляменту, але король Константин не хоче тепер нових виборів, побоюючись, що може перемогти партія Папандреу, що буде його, короля, моральною поразкою. Наради партії Канеллопульоса продовжуються, продовжується теж урядова криза.

ВЛАДИСЛАВ ГОМУЛКА ЗАЯВИВ У ПРОМОВІ до 100.000 осіб у Варшаві з нагоди традиційного в Польщі свята пожнив'я („дожинкі"), що поправа американсько-польських взаємин може прийти після того, як Америка 1) припинить бомбардування Північного В'єтнаму, 2) відкличе свої війська з Південного В'єтнаму і 3) відмовиться допустити Західню Німеччину до атомової зброї. Заява Гомулки була відповіддю на заклик президента Джансона, зроблений з нагоди призначення Джана Гроновського на амбасадора до Польщі, — до покращання взаємин з Польщею.

ПАПА ПАВЛО VI ВІДВІДАВ понищені повінню передмістя Риму. Папа їхав військовим джіпом, що йому неоднократно треба було промощувати дорогу через намул і румовища. Папа бродив по залитому обширі, розмовляючи з жертвами катастрофи та підбадьорюючи їх. 72-годинна безперервна злива спричинила в Італії повені, внаслідку яких згинуло 34 особи, більше пропало і, мабуть, теж згинули. Шкоди виносять 16 мільйонів дол. Тибр постійно прибуває.

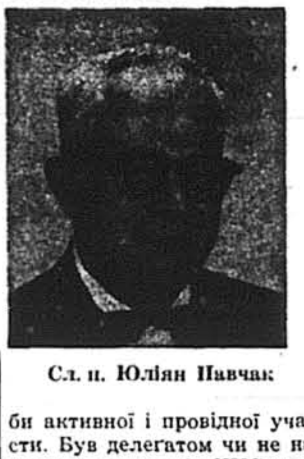
ПОМЕРЛИ ГОЛОВНИЙ РАДНИЙ УНС БОГДАН МЕЛЬНИК І КОЛ. ГОЛОВНИЙ КОНТРОЛЕР УНС ЮЛІЯН ПАВЧАК

Монтреал, Канада. — Минулої п'ятниці, 3-го вересня, помер тут на 55-му році життя, після важкої недуги, один із найбільш надійних союзових і громадських діячів, головний радний Українського Народного Союзу, сл. п. Богдан Мельник. Покійний народився 8-го квітня 1910-го року в селі Варваринці на Теребовельщині, закінчивши економічні університетські студії, вже в Краю грав видатну ролю, бувши членом дирекції Повітового Союзу Кооператив у Підгайцях. Поселившись після скитання в Монтреалі, проявляв найбільшу активність в Українському Народному Союзі, бувши його головним радним від минулої конвенції, та довголітнім секретарем 439-го Пластового Відділу, якого він був основником і організатором. Був активним пластуном-сеньйором, членом Крайової Пластової Ради та членом Екзекутиви Відділу Комітету Українців Канади в Монтреалі. Осиродив дружину Брониславу, синів Романа і Андрія брата о. Романа, сестер та дальшу родину. Похорон відбувся у вівторок, 7-го вересня. Від Головного Екзекутивного Комітету УНС сл. п. проводжав Покійного в останню дорогу гол. секретар д-р Ярослав Падох.

Сл. п. Богдан Мельник

Бруклин, Н.И. — Як уже інформовано в частині накладу попереднього видання „Свободи" минулої п'ятниці, 3-го вересня рано, в одній із лікарень Ню Йорку помер на 79-му році життя один з найвидатніших союзових і громадських діячів-піонерів, колишній головний контролер Українського Народного Союзу (1914-1917 рр.), кол. член Просвітньої Комісії УНС та видатний громадський діяч сл. п. Юліян Павчак. Покійний народився 3-го липня 1886-го року в містечку Городенка й молодим хлопцем приїхав до Америки. До Українського Народного Союзу вступив уже в 1909-му році, як цей Союз ще називався „Руським Союзом". Ввесь свій вік в Америці прожив у Брукліні та був справжнім війтом-старостою своєї громади, яку фактично зорганізував. Навряд чи була яка більша чи менша акція американських українців, в якій він не брав би активної і провідної участи. Був делегатом чи не на кожній конвенції УНСоюзу від часу його вступлення та в поважній мірі причинився до розвитку й оформлення цієї великої установи. Осиротив дві замужні дочки та велику українську громаду. Похорон відбувся в вівторок, 7-го вересня, і в останню дорогу супроводив покійного, разом з великою громадою, головний предсідник УНС Иосип Лисогір.

Сл. п. Юліян Павчак

Д-Р БОГДАН ГНАТЮК ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОДВУ

27-ИЙ З'ЇЗД ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ ВІДБУВСЯ НА ОСЕЛІ ІМ. ОЛЬЖИЧА В ЛІҐАНТОНІ, ПЕРЕВІРИВ ДОТЕПЕРІШНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ВСТАНОВИВ НОВІ НАПРЯМНІ ДЛЯ ДАЛЬШОЇ АКТИВНОСТИ. ПОЛК. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА ВІДЗНАЧЕНО ПОСМЕРТНО ЮВІЛЕЙНОЮ ВІДЗНАКОЮ УСС.

Ліґайтон, Па. — Упродовж трьох днів зв'язаного з Днем Праці кінця тижня Організація Державного Відродження України (ОДВУ) відбула тут на своїй оселі ім. О. Ольжича свій вже 27-ий з черги З'їзд, в результаті якого переобрано в більшості в дотеперішньому складі Центральну Управу з проф. д-ром Богданом Гнатюком на чолі, перевірено критично дотеперішню активність та встановлено напрямні для нової, динамічної активности, як внутрішньо - організаційної, так і загально - громадської. З'їзд привітали, бажаючи йому успіхів, президент Української Народньої Республіки в екзилі др Степан Витвицький, Митрополити Української Католицької і Православної Церков, голова Проводу Українських Націоналістів ред. Олег Штуль, Український Конґресовий Комітет Америки та численні центральні українські організації й установи із ЗДА, Канади та інших країв. Від імені Українського Народного Союзу вітав З'їзд особисто заступник гол. предсідника УНСоюзу і рівночасно перший заступник голови ОДВУ інж. Степан Куропась. Зворушливою частиною з'їзду була церемонія передачі пропам'ятної відзнаки з нагоди 50-річчя Українських Січових Стрільців для покійного вже голови Проводу Українських Націоналістів полк. Андрія Мельника. Відзнаку передав від імені Об'єднання бувших

(Закінчення на стор. 3-ій)

КОНВЕНЦІЯ ЛІҐИ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ ВІДБУЛАСЯ В ГОТЕЛІ СТАТЛЕР ГІЛТОН В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В днях від 2-го до 6-го вересня тут в готелі Статлер Гілтон відбулася 27-ма Річна Конвенція Ліґи Українців Католиків, в яких взяли участь 300 делеґатів із різних міст ЗДА. Конвенційний Комітет очолював Петро Кузьма, який і проводив нарадами. В рамах Конвенції Єпископ Шмондюк і Преосв. Кир Ярослав Ґабро відслужив 3-го вересня в каплиці Ватиканського павільйону на Світовій виставі ... торжественний Молебень в сослуженні генерального вікарія Стемфордської дієцезії о. монс. Е. Манастирського, генерального вікарія Шикаґівської дієцезії о. монс. В. Паски та ген. вікарія Філядельфії о. М. Федоровича. Митрополит Амвросій Сенишин відслужив в залі Джорджіян в готелі Статлер Гілтон Божественну Літургію в сослуженні вищезгаданих вікаріїв, а після того був гостем на спільному сніданку, де виголосив головну промову.

В суботу ввечері відбувся Бенкет у великій залі готелю, в якому взяли участь 300 осіб. Бенкет почався молитвою о. С. Квартучі. Після відспівання гимнів голова Конвенції Петро Кузьма представив тост - майстра адв. Волтера Стека. Конвенцію вітали представники 3-х українських Католицьких Дієцезій вище згадані генеральні вікарії, від „Провидіння" Стефанія Вовчок, від Українського Народного Союзу головний касир Роман Слободян, від Українського Робітничого Союзу — Едвард Попіль, духовний управитель Ліґи Українців Католиків о. М. Плекон, голова Ліґи Стефан Поступак. Присутні на Бенкеті були як гості: республіканський і ліберальний кандидат на посадника Ню Йорку конґресмен В. Ліндсей, головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір і адвокат Степан Ярема. Конвенція вислухала звітів

(Закінчення на стор. 4-ій)

ІНЖ. ВАСИЛЬ ПОЛЕВЧАК ОЧОЛИВ НОВУ УПРАВУ ЛІҐИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Алентавн, Па. — Відомий інж. діяч із молодшої, народженої в Америці генерації інж. Василь Полевчак з Елизабету очолив нову Управу Ліґи Української Молоді Північної Америки, обрану в результаті тридневної конвенції цієї Ліґи, що відбулася тут в днях 3-6 вересня. До нової управи, крім інж. Полевчака, як президента, увійшли: Микола Качмар, Рей Мандзюк (з Торонта) й Ірина Кірко — заступники президента, та Роберт Гузар, уже з другої народжений в Америці генерації син гол. радного УНС з Рочестеру Василя Гузара, як касир. У конвенції взяли участь 45 умандатованих делегатів Ліґи із ЗДА і Канади. У рямках конвенції та крім її ділових нарад, відбулися ряд товариських зустрічей й імпрез, в цьому й конкурсовий концерт і бенкет. У концерті, на якому було приявних понад 800 осіб, взяли участь композитор-скрипаль проф. Роман Придаткевич, танцювальна група пані Овсиенко з Ню Йорку та пані Гентиш з Алентавну. Бенкетом, що відбувся в парафіяльній залі та в якому взяло участь понад 400 осіб, проводив у ролі товстмастра адв. Петро Рибак а головну промову виголосив посадник Аллентавну п. Гарпер. Промовляв головний предсідник УНСоюзу Иосип Лисогір, суддя Геннінґер, фінансовий секретар УРСоюзу Едвард Попіль, голова Фундації Ліґи Євген Вадяк, дотеперішня президентка Ліґи Анна Петрас та інші. УНСоюз представляли на цій конвенції, крім гол. предсідника И. Лисогора, головні радні Олена Олек з Шикаґа, Василь Гузар з Рочестеру та Андрій Джула з Ембрідж у Пенсильвенії. Вони відбули ще окремі наради Спортової Комісії УНС у справі великого крайового кругольного змагання, що має відбутися в днях 29 і 30-го квітня та 1-го травня 1966-го року в Аликвіпа в Пенсильвенії.

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ ВІДБУЛО З'ЇЗД

ВАСИЛЬ ЗАБРОЦЬКИЙ ОЧОЛИВ УПРАВУ Б-ТВА

Верховина, Глен Спей, Н.И. — Братство колишніх Вояків Першої Української Дивізії Української Національної Армії в ЗДА відбуло на оселі Українського Робітничого Союзу в днях 4-6 вересня свій дев'ятий з черги Крайовий З'їзд, у висліді якого обрано нову Крайову Управу, що її очолив п. Василь Заброцький. З'їзд, у якому взяло участь 47 умандатованих делеґатів із 11 на всіх 13 станиць та понад 40 зарееєстрованих гостей, відкрив у суботу, 4-го вересня, дотеперішній голова Крайової Управи Ігор Чмола, молитву провів о. капелян Ґабрусевич, а нарадами проводила Президія в складі: сот. Мирослав Мартинець — голова, Володимир Саляк і Євген Михайлів — заступники, Андрій Гуль і Михайло Шевчук — секретарі. Із звітів голови Ігора Чмоли, секретаря Атанаса Кобрина, фінансового референта Зенона Коновки, референта суспільної опіки Ярослава Колодія та Михайла Рубчака, референта молоді Михайла Головчака, референта преси Любомира Рихтицького, організаційних референтів інж. Михайла Ліщинського та Богдана Кашуби й референ-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА „ВОВЧІЙ ТРОПІ" ВІДБУВСЯ 7-ИЙ З'ЇЗД СТАРШОГО ПЛАСТУНСТВА

Ист Четгем, Н.И. (ЮФ). — В днях 4-6 вересня відбувся тут на пластовій оселі „Вовча Тропа" 7-ий Крайовий З'їзд Старших Пластунів і Пластунок, який зібрав близько 400 учасників, в цьому також понад 50 членів старшого пластунства з Канади під проводом крайових комендантів пл. сен. Т. Гороховича і пл. сен. Л. Винницької та гостей-сеньйорів із вищих пластових проводів з пл. сен. Я. Гладким — головою Головної Пластової Булави, і пл. сен. Ф. Ференцевичем — головою Крайової Пластової Старшини в ЗДА на чолі. З'їздом проводили ст. пл. Я. Лучкань як комендант, ст. пл. М. Красій — бунчужний і ст. пл. М. Баб'юк як предсідник нарад. В рамках ділових дискусій відбулося ряд цікавих панелів на актуальні проблеми, як: „Пласт очима старшого пластунства", „Індивідуальна праця старшого пластунства", „Виховна праця старшого пластунства" і „Міжкурінна співпраця". В організаційній частині присутні вислухали звітів уступаючих крайових референтів ст. пл. Софії Геврик і ст. пл. Ореста Білоуса та вибрали нових референтів, а це: ст. пл. Роксоляну Филипович із Куреня „Лісові Мавки" і ст. пл. Ярослава Гарасимова із Куреня „Хмельниченки". На З'їзді появилася актуальна змістом однодневка п.н. „Назустріч", яку зредагували і видали члени Куреня УСП-ок „Шостокрилі". Три дні З'їзду були посвячені також у великій мірі товариським зустрічам, спортовим змаганням і спільним ватрам, які затіснили дружбу серед поодиноких старшопластунських куренів.

1,264 СУМІВЦІ І ПОНАД 5,000 ГОСТЕЙ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В 14-му ЗДВИЗІ СУМА В ЕЛЛЕНВІЛЛІ

Елленвілл, Н.И. — В 14-му Всеамериканському маніфестаційному Здвизі Спілки Української Молоді Америки (СУМА), що відбувався тут на Оселі СУМА в днях 4-6 вересня ц.р., взяла участь сумівська молодь із 24 осередків СУМА східних стейтів ЗДА в числі 1.264 юнаків і юначок. Відбувався Здвиг під кличем „Живи, зростай для перемоги!" - для відзначення 40-річчя заснування Спілки Української Молоді на Україні та для вшанування пам'яті гол. командата УПА — ген. Тараса Чупринки в 15-річчя його смерти. Комендантом Здвигу був Мирослав Шмігель, який і привів відкриття з'їзду в дні 4 вересня і його маніфестаційну частину й дефіляду в неділю 5 вересня ц.р. Програму першого дня Здвигу виповнили міжосередкові спортові змагання, святочний концерт з участю Об'єднання Хористів в Америці і сумівська забава з танцями. В неділю після Служб Божих, що їх відправили на великій площі Оселі впр. о. Л. Гузар і в православній каплиці впр. о. Іван Ткачук, відбулася маніфестаційна частина з промовою, привітаннями і схваленням резолюцій, як також дефілядою сумівської молоді, що маршувала відділами із своїми прапорами і в однострох. Маніфестаційну частину започаткував патріотичною промовою голова СУМА Лев Футала, а після нього промовляли від УККА ред. І. Білинський, від ПАБНА болгарин д-р І. Дойчев, від „Провидіння" мгр. Т. Кульчицький, від УНСоюзу д-р Яр. Падох, від УНПомочі Мих. Дутко. В дальшому були відчитані привіти від ЗЧ ОУН, ЦК СУМ, від Ієрархів Української Католицької і Української Православної Церков, від УККА, ЗУАДК-у та багатьох інших організацій осіб. До почесної президії, крім названих вгорі промовців, входили ще впр. о. декан Б. Волошин з Коговзу, впр. о. прот. Іван Ткачук з Ню Йорку, представники українських організацій і установ: Об'єднання Українських Організацій м. Ню Йорку, ООЧСУ, АБН, НТШ, УВАН. Редакцію „Свободи" репрезентував ред. Б. Кравців. На закінчення маніфестаційної частини були прочитані привіти від з'їзду і схвалені резолюції. Після дефіляди учасників Здвигу та окремо учасників Вишкільного Табору СУМА при проводі Євгена Курила, що відбулася при звуках оркестр СУМА із Боффало, відбувся святковий обід, в часі якого члени Головної Управи СУМА і гості вітали командира першої Дивізії УНА ген. Павла Шандрука, що загостив на Оселю, вертаючи з з'їзду Дивізійників в Глен Спей Н.И. Цього ж дня відбулися футбольні змагання між УСК, Ню Йорк та СУМА, Рочестер. Закінчення Здвигу відбулося в понеділок 6 вересня о год. 10 ранку. Водночас із Здвигом в Елленвіллі відбувався такий же Маніфестаційний Здвиг осередків СУМА західних і центрально-американських стейтів в Дітройті, Мишиґен.

ОБ'ЄДНАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ВІДЗНАЧИЛО СВОЄ 15-ЛІТТЯ

МИКОЛА ФРАНЦУЖЕНКО ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ЦК ОДУМ, АНТІН ФІЛІМОНЧУК НА ГОЛОВУ ГОЛ. УПРАВИ ОДУМ-у У ЗДА

Аккорд, Н. И. — В днях 4 і 5 вересня ц. р. відбувся тут на власній Оселі, набутій цього року, П'ятнадцятий Ювілейний З'їзд Об'єднання Української Демократичної Молоді (ОДУМ), влаштований для відзначення 15-річчя існування і діяльности цієї молодечої Організації. В З'їзді взяло участь понад 120 осіб — представників Відділів ОДУМ-у і гостей. Проводила з'їздом президія в складі — Василь Пономаренко — голова, д-р Юрій Криволап — заст. голови і Зоя Ґраур та Володимир Григоренко — секретарі. До почесної президії входили о. прот. Ол. Царик, проф. Мик. Степаненко, проф. М. Воскобійник, проф. Вас. Григоренко. С. Чалий та ін. В першому дні нарад учасники з'їзду вислухали доповіді дотеперішнього голови Гол. Управи ОДУМ-у у США Данила

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУВСЯ ДЕСЯТИЙ ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР І ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ УСЦАК

Союзівка, Керґонксон (В. С.) — Тенісовий турнір і плавацькі змагання за першість Української Спортової Централі Америки і Канади в днях 4, 5 і 6 вересня ц. р. притягнув на Союзівку, оселю Українського Народного Союзу, рекордове число учасників — змагунів та симпатиків цих двох ділянок спорту. Перед дев'яти роками, тобто в 1956 році відбулись на Союзівці перші тенісові змагання, що їх влаштував Карпатський Лещатарський Клюб з Ню Йорку. З того часу тенісові змагання стали традиційною щорічною спортовою імпрезою, до якої включили опісля ще й плавання, та яка стала офіційними першостями українців Америки і Канади. Ініціятором цих змагань був інженер Богдан Рак, який разом із цьогорічними десятими змаганнями святкував на Союзівці в цих днях десятий ювілей своїх успішних спортових імпрез.

Про історію цих десятих річних змагань та восьмих

(Закінчення на стор. 4-ій)

БАГАТОТИСЯЧНІ МАСИ ГОСТЕЙ ВИПОВНИЛИ СОЮЗІВКУ У ВЕЛИКИЙ КІНЕЦЬ ТИЖНЯ

Союзівка, Керґонксон, Н. И. — Зв'язаний з Днем Праці великий кінець тижня своїми розваговими і спортовими імпрезами притягнув на Союзівку яких 8 000 гостей і відвідувачів. Переважала між ними молодь, яка надавала цій Оселі УНСоюзу характер якогось величезного з'їзду молоді. Атракцію усіх цих святкових днів були мистецько-розвагові вечері, що ними проводив Вол. Гентиш, й забави, які відбувалися рівночасно і на танцювальному майдані й у великій залі „Веселки" і до яких грала оркестра „Амор". У програмі Вечора гумору, сатири й мистецького слова, що відбувся в суботу 4 вересня, взяли участь відомі українські гумористи Іван Керницький-Ікер та Микола Понеділок, які читали свої, принимані із захопленням численно зібраною піблікою, гуморески й фейлетони, як також виступ молодої співачки із Філядельфії Алли Біляїв та 14-річного акордеоніста Володимира Дорощака. На програму Вечора пісні й танку, що відбувся в неділю 5 вересня, склалися виступи оперної співачки мецосопрано Оксани Бринь, яка співала при фортепіяновому супроводі проф. Ігоря Соневицького твори чужоземних й українських композиторів та танки молодої балерини Оксани Войновської, зокрема сконкомпонований нею самою до слів і музики відомої пісні танок „Рушничок". До успіху цього великого кінця тижня на Союзівці причинилася також чудова раниосіння погода.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Уговтування літераторів

Після усунення Леоніда Ільїчова із Секретаріяту ЦК КПСС і з керівництва відділу пропаганди й агітації, на якому то пості він запопадливо намагався втримувати хрущовську лінію в літературі і в мистецтві, здавалося, що в так званій культурній політиці компартії настане знову період деякої лібералізації, поширення рямок творчої свободи для літераторів і мистців. Такі надії, зокрема, за'язував дехто із Владіміром Степаковим, наслідником Аджубея на становищі головного редактора московських „Известий", який в останніх днях липня зайняв місце Ільїчова.

Проте, як багато разів уже бувало в совєтській дійсності, такі надії виявилися цілком безпідставними. Урядування Степакова з самого початку позначилося новим затискуванням партійно-режимної шруби особливо у відношенні до письменників — поетів, прозаїків і драматургів. Із сторінок підлеглих Степакову, як ідеологічному референтові ЦК КПСС, совєтських офіційних органів „Правди" й „Известий" посипалися громи й репримендн на „лібералізуючих" совєтських письменників, головним чином тих, що були громлені також і за Хрущова. За „неґативне", тобто правдиве, насвітлювання темних сторінок совєтського життя дісталося знову ж і Василеві Аксьонову і Олександрові Солженіцинові, авторові відомого твору про совєтські концентраційні табори п. н. „Один день Івана Денисовича". Очолювані Степаковим теоретики й рецензенти з „Правди" й „Известий" почали знову дорікати редакції журналу „Новий Мир" за „критиканство", а редакції журналу „Юность" за вміщування „дискримінаційних" у відношенні до совєтської дійсности творів, зараз же після того, як в цьому журналі надруковано твори громлених колись Хрущовим молодих поетів Роберта Рождественського, Євгенія Євтушенка, Андрея Вознесенського та інших. Останньому з них дісталося в „Известиях" за „надмірне експериментування" в публікованих ним поезіях.

Водночас із цим поширилося коло критикованих ідеологічним керівництвом компартії совєтських літераторів. Крім вище згаданих у „Правді" та „Известиях" авторів, засуджено драматургів С. Лунґіна й І. Нусінова за їхні п'єси, які звучать як сатира на совєтську „сучасність", і також драматурга Алексєя Арбузова, який у п'єсі „Мій бідний Марат" відважився виступити із сумнівом, чи справді совєтська молодь ще живе якимись революційними ідеалами. Особливо ж гострої атаки за ширення „нігілізму", „безнадійности", „втечу від життя" і вишукування всього темного в „героїчних періодах" історії совєтської партії і держави, до яких зараховано навіть період сталінських чисток, діждалися совєтські „теоретики і літератори, починаючи від першого секретаря ЦК ВЛКСМ С. Павлова, про що вже була мова на іншому місці.

Наведені факти доводять, що після усунення Хрущова в Совєтському Союзі нічого не змінилося. Партія й далі намагається тримати всіх літераторів і мистців під чоботом своїх настанов і директив, в брудних і задушливих казармах остогидлого вже всім протиприродного й забріханого соцреалізму.

Два президенти

У новітній історії рідко можна знайти прецедент на взаємини між президентом Линдоном Джансоном і колишнім президентом Д. Д. Айзенгавером. Д. Д. Айзенгавер і його попередник Гаррі Трумен ставилися один до одного дуже холодно, дармащо Трумен був тим першим, хто запропонував Айзенгаверові кандидувати на президента ЗДА — від Демократичної партії. Але він гостро таврував Айзенгавера за те, що той нібито заслабо взяв в оборону генерала Маршалла проти атак сенатора МекКарті. Айзенгавер образився і Трумена за ввесь час свого перебування у Білому Домі не запрошував. Наступник Айзенгавера, Джан Кеннеді, ставився до Айзенгавера трохи інакше: він його кількакратно запрошував у важливих історичних хвилинах, але це були радше формальні та куртуазійні наради. Обох цих діячів розділювала завелика різниця віку — 27 років — та світоглядів. З Линдоном Джансоном справа інша: правда, між ними також різниця віку 18 років, але вони обидва мають за собою 8 років тісної державницької співпраці: коли Айзенгавер був республіканським президентом, Джансон був лідером демократичної сенатської більшости. І та співпраця між ними проходила дуже гармонійно: Джансон не погоджувався з багатьма консервативними поглядами Айзенгавера, особливо у внутрішній господарській політиці, але льояльно сприяв законодатній програмі Уряду і стримував своїх однопартійців від опозиційної демагогії проти Президента.

Тепер ролі змінилися. Айзенгавер став фактичним лідером, найвищим моральним авторитетом в опозиційній Республіканській партії, Джансон — демократичним президентом. Айзенгавер ставиться дуже критично до „політики видаткування" демократичного Уряду та концепції „величного суспільства" Джансона. Але він підтримує Джансона в його політиці щодо Конґа, Домінікани, В'єтнаму. Джансон високо шанує досвід Айзенгавера, професійного полководця-дипломата й знавця широкого світу, а Айзенгавер шанує в Джансонові його надзвичайну роботящість і політичну зручність, головно в добуванні від Конґресу найважливіших законів, приготовлених Урядом. Айзенгавер впливає на своїх республіканських однопартійців, щоб вони не робили з проблем міжнародної політики міжпартійного спору й антиурядової пропаганди. взаміну Джансон утаємничує Айзенгавера в усі найбільш довірочні звідомлення, що ними розпоряджає Білий Дім про ситуацію у світі, зокрема у В'єтнамі та за залізною і бамбусовою заслонами.

Таким чином між Джансоном і Айзенгавером є постійні тісні взаємини. Джансон називає Айзенгавера своїм „джерелом постійного підбадьорення", а Айзенгавер не проминає нагоди, щоб підкреслити, що він підтримує Джансона в його політиці на терені Домінікани і В'єтнаму. Завдяки цим зв'язкам зберігається понадпартійність закордонної політики Америки і притуплюється вістря внутрішньопартійної боротьби. Хоч не все в Америці добре і світле, проте ці відносини між теперішнім демократичним президентом і колишнім республіканським президентом та теперішнім лідером республіканської опозиції є зразком державницької мудрости і політичної культури.

Мих. Килимний

СЛОВО НА СТОРОЖІ

У 1934-му році, коли в Ленінграді з наказу Сталіна забили Кірова, центральна пресова агенція ТАСС передавала в зв'язку з цим різні матеріяли для обов'язкової публікації їх всією пресою Совєтського Союзу. В тих матеріялах раз-у-раз вживалося російські слова „злодей" і „злодейство". Тоді ж, при одному з тих матеріялів, спеціяльно для України вимагалося, щоб згадані слова не перекладали на українську мову, а залишали їх в українському тексті в оригінальному звучанні.

Редакційні працівники на Україні не могли вийти з дива. Адже слова „злодей" і „злодейство" мають своїх відповідників в українській мові: лиходій, злочинець, лиходійство, злочинство... Але наказ мусів бути виконаний і, коли підняти українськомовну совєтську пресу тих часів, то в ній аж рясніс від „злодєєв" і „злодейств".

То було несповна 30 років тому. Але й тепер в українськомовній совєтській пресі щодня можна бачити не одного, а просто таки безліч „злодєєв": „состав", „рубеж", „чехарда", „глазомір", „пуговиця" (ґудзик), „виражаться"... А „добро пожалувать", „на уроці російської мови", „настройщик піаніно", „ловкі парні та ребята"!.. Дійшло вже до того, що іноді читаєш якусь статтю, а то, з дозволу сказати, й „літературний" твір, і вже не знаєш, якою мовою те написано, невже українською?

Отак діло, почате „злодєєм" Сталіним, успішно продовжив і розвинув „злодей" Хрущов, а тепер те саме роблять інші „злодеї", кремлівські наслідники двох попередніх.

За генеральним московським пляном усе українське виставлено на повне знищення, принаймні так собі хочуть кремлівські можновладці. Сталін мріяв стерти з лиця землі український нарід в цілому, але було це йому не під силу, бо забагато таки тих українців. Хрущов додумався до злиття націй, мов, культур, традицій, щоб в такий спосіб допомогти поглинути в „російському морі" все неросійське. Тому безпосереднім продовженням зазнаних українським народом мільйонових жертв у роки колективізації, єжовщини й берїівщини є підпал українського відділу Бібліотеки Академії Наук УССР, знищення шевченківського вітражу в Київському університеті, головне ж — постійне та наполегливе спотворювання української мови під претекстом наближення її до „старшобратньої".

Говорячи про стан української мови під Совєтами, ми добре знаємо, що червоні московські шовіністи роблять усе, що можуть для її цілковитої ліквідації. Тут у рахунок ідуть і масові переселення українців на чужі землі, і масове насилання в Україну неукраїнського елементу, і широке практикування мішаних подруж, і продиктований Москвою новий шкільний закон, який фактично українську мову в Україні визнав необов'язковою до навчання, і защеплювання українцям московського духа в армії, і вживання російської мови в усіх офіційних установах на українських землях...

Однак, московські можновладці напевно розуміють, що всіма цими заходами української мови не знищити. Історія наочно довела, що українська мова у найтяжчих для свого буття часах не тільки не зникла, не заниділа, а навіть зуміла відродитись, зрости та розвинутись, стати літературною мовою. Адже саме в тих часах з надр українського народу вийшов великий Тарас Шевченко, який і сьогодні крокує нашою плянетою, осяяний німбом невгасимої слави. По Шевченкові були Іван Франко, Леся Українка, видатні українські композитори, науковці, техніки, були визвольні змагання, був, не припинявся й ніколи не припиниться спротив українського народу московським окупантам...

Тепер вирішили московські шовіністи руйнувати українську мову зсередини, знутра, руйнувати в самому ґрунті, сподіваючись в такий спосіб за кілька десятків років зовсім покінчити з нею, а там і взагалі з українським народом.

Оте руйнування української мови зсередини провадиться в дуже широких засягах. Воно практикується в щоденній совєтській пресі, в літературних творах (навіть у Максима Рильського знайдете у віршах спеціяльно вставлені російські слова і речення), в перекладах з російської мови на українську, в наукових працях, у мові артистів театрів, естради, радіо, телевізії (наприклад, популярні російсько-українські діялоги Штепселя й Тарапуньки), в офіційних виступах комуністичних вельмож (промова голови „уряду" УССР І. Казанця на Шевченківських святкуваннях), в псуванні української мови вчителями та вихователями.

Та широкий світ, навіть культурна його еліта, цього ще не знає, не розуміє. В Україні є чимало сміливців, які у різних формах, під різним забарвленням виступають в обороні своєї мови, але окупантська, колоніяльна влада вживає всіх заходів, щоб голоси тих сміливців не доходили до народу.

Тут, поза всяким сумнівом, належить взятися за справу української еміґрації. Вже вибив час заходитися коло видання речевого документу про московський вандалізм і варварство — про планове, систематичне, неперебірливе в засобах нищення української мови. Цей глибокий, ґрунтовний, науково переконливий документ треба видати не тільки українською, а й англійською та іншими мовами. Цю книгу мусять мати на руках учасники сесій Об'єднаних Націй, члени академій наук різних держав, професори університетів і взагалі широкий культурний загал. Тоді цілий світ побачить без прикрас сучасне варварство, сучасних вандалів, побачить безприкладне московське дикунство.

Досвідчених фахівців з українського мовознавства еміґрація має, конкретних прикладів для написання такої праці є безліч, а гроші... їх обов'язково мусимо знайти, бо мета виправдає матеріяльні витрати.

Невмирущий Кобзар сказав: „і на сторожі коло них поставлю слово". Нам, еміґрантам, це треба пам'ятати й виконувати. Піднесімо ж слово в захист української мови, допоможім нашому народові створити міцне заборало проти навального наступу червоної Москви!

Володимир Мацьків

НА ПОРОЗІ НОВОГО ШКІЛЬНОГО РОКУ

Серед найважливіших проблем, що в'яжуться з початком шкільного року, висувається на перше місце справа релігійно - морального та національного виховання нашої дітвори.

Знаємо, що не всі тутешні школи мають у своїх програмах навчання релігії, уважаючи, що це приватна справа кожної людини. Тим часом людина, вихована без релігії, це далеко не повна людина, а наслідки такого безрелігійного виховання маємо змогу бачити на кожному кроці.

Тому розумний батько української дитини повинен добре призадуматися, до якої школи послати свою дитину. Літа пливуть швидко. Те, що дитина втратить у часі, який у вихованні дає найкращі наслідки, ледве чи дасться надолужити в пізніших літах. Пам'ятаймо, що мусимо здати колись рахунок не тільки за свої вчинки, але й за вчинки наших дітей.

У зв'язку з цим насувається друга, не менш важлива проблема, а саме: збереження молодого покоління при нашій спільноті та при наших ідеалах.

Знаємо і розуміємо, який великий тиск чужого оточення на наших дітей. Тому не диво, що багато з них не мають сил, ані можливости опертися тому тискові, не одержавши допомоги ззовні.

Але Господь дав нашим дітям батьків, які всі ці справи повинні знати і так зорганізувати виховання своїх дітей, щоб вони не тільки навчилися любити та шанувати своє, рідне, але й зрозуміли, яка їх роля і завдання, якими дорогами їм слід іти, щоб усе і всюди почувалися вони дітьми українського народу та членами української спільноти.

Очевидно, що ключем до цього всього є знання рідної мови. Знаючи свою мову в слові та письмі, дитина може читати рідну книжку, рідну газету, з яких довідуватиметься про наші справи, про наші цілі, про наші ідеали. Знаючи рідну мову, вона не буде почувати себе чужинцем між своїми, розумітиме не тільки богослуження в церкві, але й усі справи, всі проблеми нашого збірного життя.

Але навчання рідної мови — це лише вступ, тільки перший крок у вихованні. Інтеліґентна людина повинна знати також минувшину свого народу, його культуру, повинна орієнтуватись в усіх проявах збірного життя, сама брати в ньому активну участь, творити нові цінності та розвивати таланти, які одержала від свого Творця.

Ясна річ, що цього всього дитина не дістане на вулиці від принагідних товаришів. Щоб прийти з допомогою батькам у вихованні дітей, зорганізовано школи українознавства, які під проводом Шкільної Ради УКК, наче ті Франкові „Каменярі", лупають тверду скалу та мостять шлях, яким має прийти нове життя.

Очевидно, що немає ні одного думаючого батька, який хотів би, щоб його дитина стала для нього чужою. Але багато наших дітей уже тепер не можуть знайти спільної мови зі своїми батьками. Хай же це буде пересторогою для інших.

Тому поставмо собі, як головну мету нашого життя, добре виховати своїх дітей, щоб вони знали, розуміли і свідомо виконували в своєму житті те, чого вимагатиме від них наш Творець та добро нашого народу, щоб їм було добре серед своїх, а своїм добре з ними, щоб знали своє місце серед чужих, щоб почувалися щасливими і вдоволеними з того, що матимуть, і йшли спільно зі своїм народом до нашої спільної мети.

ГОРИ ЗАСТУПАЛИ ДОРОГУ

Гуцульщина — найвища частина Закарпаття. Вона розкинулася на сході за широкими полонинами, горами і швидкоплинними річками. В долинах, на галявинах — села.

В хатах — телевізори. А от дивитися передачі Москви, Києва, — пише М. Климпотюк у „Радянській Україні" з 14 серпня, — гуцули не могли. Заступали дорогу гори, що знялися на 900 і 1000 метрів над рівнем моря.

Тепер цю перешкоду усунули, — пише М. Климпотюк. — Після робітного часу робітники, інженери, колгоспники — понад три тисячі людей — у місті Раховім, центрі Гуцульщини, збудували телевізійну вежу. Шпиль вежі підійнявся ще на 50 метрів над найвищою точкою гори Камінь.

„Голубі екрани" ожили. Гуцули тепер мають щастя ...бачити Москву.

● **У столиці Південної Кореї Сеулі** військо оточило будинки тамошніх шістьох університетів, одного коледжу і двох середніх шкіл, не допускаючи студентів і середньошкільників до влаштування вуличних демонстрацій. Між вояками з одного боку й студентами з другого приходить раз-у-раз до сутичок, коли студенти обкидують вояків камінням. Все це — наслідок несовісної аґітації лівих і правих екстремістів проти договору про замирення з Японією.

Про Кронштадську Групу

Росіяни, чи москалі, показали себе сильною нацією, що зуміла створити велику імперію і використати для розбудови її різні народи, у тому числі й український. У Росії відбулася бурхлива революція, яка принесла великі соціяльно - економічні зміни, але імперія залишилася, перефарбувавшись начервоно. Російська еміґрація без галасу зуміла закріпити в Америці концепцію „єдиної неділимої Росії" і вперто її обороняє.

На тлі одностайної вірности російської еміґрації візії колоніяльної імперії приємно було почути голос т. зв. Кронштадтської Групо (скорочено — КГ), яка признає право на незалежність усім народам, що знаходяться в СССР під окупацією московсько - большевицького режиму. З огляду на те, що ці народи мають суміжні території з довгими кордонами, а також витворену протягом колоніяльної залежности систему економічних взаємозв'язків, КГ пропонує створити конфедерацію всіх народів у межах СССР, тобто добровільну спілку незалежних держав, яку лідер групи — Петров - Скиталець називає „содружеством", що своїм характером нагадує англійський Коммонвелт. Це — в загальних рисах схема розв'язки національної проблеми у плятформі КГ.

Цю схему російська еміґрація зустріла лайкою і взяла під обстріл, як „зрадницьку". І це цілком зрозуміло, бо Петров - Скиталець і його колеґи мали громадську мужність виступити проти концепції неподільної Росії.

А як же зустріла появу і виступи КГ українська еміґрація? Також переважно лайкою і злобною критикою. Ось, наприклад, в одній статті про КГ сказано: „Кронштадтська Група признає всі національні права українському народові, крім права на самостійну українську державу". Відомо, що в статтях членів КГ та в її бюлетені ч. 1, що недавно появився, підкреслюється право всіх народів в СССР на державну незалежність. Петров - Скиталець вважає, що в кожній національній державі, яка постане після упадку комуно - большевицького режиму, доведеться встановлювати т. зв. мішану економіку, тобто державну і приватну. Що ж про це пише автор згаданої статті? А ось що: „Імперська зцентралізована економіка повинна лишатися в „новій" державі совєтів без большевиків". На якій підставі зроблено таке ствердження? Як може бути зцентралізована економіка в конфедерації, тобто спілці незалежних держав?

Стаття закінчується таким абзацом: „Для КГ і далі мрією є „єдіная неделімая Росія", хоч може перефарбована у федеративну чи конфедеративну імперію". Нам трудно зрозуміти, як може існувати „конфедеративна імперія". Вважаю, що такі „патріотичні інтуїції", тобто безпідставні закиди, шкідливі, бо ображають і знеохочують прихильних до нас діячів, які роблять вигідну для наших інтересів роботу.

Ми не пропаґуємо жадних ілюзій. Знаємо, що КГ чисельно мала і не збирається вже завтра „ділити Російську імперію", але поява її на політичному коні є, безумовно, явищем позитивним. КГ робить покищо обережні кроки, щоб збільшити кількість прихильників і допомогти російській еміґрації зрозуміти, що доба колоніяльних імперій минула і що хвилі антиколоніялізму докотяться незабаром і до СССР, а така суґестія для нас вигідна. Той факт, що одна з російських політичних груп признає засаду самовизначення і права на незалежність окупованих в СССР народів, є добрим арґументом для наших політичних інтерпретацій — і це теж нам вигідно. КГ є першою серед росіян, загальне скерування якої йде по лінії наших інтересів і зусиль, а тому дуже непродумано роблять ті українці, які допомагають російським єдинонеділимцям затерти цю небезпечну для них політичну групу. У нас є звичка „лаяти москалів", щоб підкреслити цим свій патріотизм, але часом це шкідливо в аспекті політичному.

Досвідчений совєтознавець Мішель Гарде, професор Французької Академії Генерального Штабу і член Інституту Стратеґічних Досліджень, робить у своїй книзі прогнозу, що в Совєтському Союзі треба сподіватися палацового перевороту на чолі з технократами під гаслом: „За совєти без комуністів!" Таке гасло взяла в основу своєї концепції група Кронштадтської Тези, і це можна розглядати як покажчик, що плятформа КГ може викликати зацікавлення серед людей в СССР.

Ми, українці, майже сто років намагаємося переконати росіян у наших правах. Кращі українські журналісти, учені й письменники — Грушевський, Петлюра, Єфремов, Русова, Чикаленко, Борис Грінченко, Дмитро Дорошенко, Сергій Шелухин, та ін. — писали на ці теми. Коли ж тепер серед росіян знайшлися люди, які признають наші права і виступи яких для нас вигідні — ми їх зневажаємо й охолоджуємо. Де ж тут сенс і логіка?!

А. Гудовський

Ню Йорк,
1-го вересня 1965 р.

ГУЦУЛЬСЬКІ КИЛИМИ

Яскравими барвами квітнуть гуцульські килими. Сама навколишня чарівна природа навчила гуцулів уміло добирати їх.

Кореспондент „Радянської України" (часопис з 15 серпня) пише: „Неперевершені майстри працюють на Косівській фабриці ім. Тараса Шевченка. Тисячі килимів, створених їх руками, йдуть в різні кінці країни і за кордон.

Цього року Косівська фабрика дасть близько 100 тисяч квадратових метрів килимових виробів. Ними можна застелити площу в десять гектарів.

Ігор Чмола

ВІД НІЯҐАРИ ДО СКЕЛЯСТИХ ГІР

(4)

У містечку Волс відпочиваємо і з новими силами ідемо далі. Поволі у далині зарисовуються високі хребти Чорних Гір (Блек Гілс). З кожною милею вони ближчають і вищають. Переїжджаємо Репід Сіті і починаємо пнутися вгору. Переглянувши мапи і атлас таборів, рішаємо на кілька днів пристати у Кастер, стейтовім парку над озером Сильван. Табір лежить в центральній частині гір і нам здається, що з нього вигідно буде роз'їжджати довкруги.

Дорога стає щораз стрімкішою, щораз вужчою, а ті закрути справді жахливі. Та врешті ми приїхали до нашої цілі. Розтаборюємось у лісі над чудовим озером, начебто викутім у скелях. Недалеко від табору крамниця і ресторан. Розпалюємо ватру і насолоджуємося красою природи.

А тепер кілька слів про Чорні Гори, які ми зразу переіменовуємо на Чорногору. Називаються вони чорними тому, що вкриті чорною сосною, яка надає їм чорної барви. Постали вони у сивій давнині, тоді як Альпи були ще рівниною, а Гімалаї великим багнищем. Це найвищі гори на схід від Скелястих Гір, з верхами, що переходять 7 000 стіп. Вершки гір творять могутні ґранітові скелі. Першими білими людьми, що заблукали у ці сторони були члени експедиції Люїса і Клерка у 1848 р. 25 років пізніше відвідала ці гори експедиція полковника Карстра, яка знайшла тут золото. Незабаром після того кинулися сюди пошукувачі золота. Через те, що були це індіянські терени, прибували вони нелегально, і уряд мав з ними чимало клопоту.

Одним із перших, хто звернув увагу на красу цих гір, був сенатор Півн. Дакоти Норбек, який і постарався про створення національного пам'ятника „Бедлендс". Завдяки таким людям, як він, стейтовий уряд закупив у приватних власників велику частину гір і створив один з найбільших стейтових парків ЗДА „Кастер Стейт Парк", що має коло 70 000 квадратових акрів землі. Але чого варта в Америці краса природи, коли не можна доїхати до неї автом? Сенатор Норбек здавав собі з цього справу, і в першу чергу подбав про вигідні дороги: по довгих розшуках знайшов інженера, який згодився піднятися цього діла. Інженер одержав від сенатора такі інструкції: „Тут ніхто не буде спішитися, люди приїжджатимуть подивляти красу гір". І так постало чергове чудо світу — дороги Чорних Гір, що крутяться направо й наліво, проскакують крізь тунелі, завертають у всі гідні уваги кутки гір. Тут побудовано, здається, єдині у світі круглі мости, так звані „свинячі хвости". Місцями дорога розходиться, щоб зійтися знову за дві чи три милі. Коли сенаторові Норбекові сподобалась якась група ялиць або сосон, інженер мусів обводити дорогу довкруги, бож „шкода нищити красу природи".

Але вертаємось до нашої розповіді. Наступного дня ранком вирушаємо оглянути національний пам'ятник на горі Рашмор. Дорога ч. 87 веде через так звані „Ніделс", по-нашому „голки". Це відома у цілому світі частина Чорних Гір, де з-поміж чорних сосон немов би голки вистрілюють угору тонкі ґранітові скелі. Деякі з них мають внизу ще й своєрідні віконця, що виглядають немов вушка від голки.

Ми знаходимось у самому серці Чорних Гір. Після двогодинної їзди спиняємось на одному з місць, з якого кожна оглядати околицю. В далині видно пам'ятник на горі Рашмор: викуті у скелі, дивляться на нас обличчя чотирьох американських президентів — Джорджа Вашинґтона, Томи Джефферсона, Абрагама Лінкольна і Теодора Рузвелта. Хочемо дістатися до гори Рашмор і пам'ятника, але як? Перед нами і довкруги непрохідні скелі і провалля.

Справді треба подивляти техніку 20-го століття. Їдемо згаданими „свинячими хвостами", тунелями, то вправо, то вліво, то вгору, то вдолину. Постаті президентів все ближче й ближче. Врешті заїжджаємо на величезну площу для паркування авт. При брамі нам вручають матеріяли про пам'ятник і спрямовують на площу ч. 6. Тут маси авт і тисячі народу. Усі вони приїхали сюди, щоб віддати шану чотирьом президентам.

Висота гір та краса природи тільки підкреслюють духову велич чотирьох велетнів американської історії. Вашинґтон символізує боротьбу за волю і народження держави, Джефферсон — політичну філософію країни, Лінкольн — єдність і нерозривність держави, Т. Рузвелт — експансію духа країни у 20-му столітті.

Ідея побудови пам'ятника зродилась у 1923 році в уяві історика Південної Дакоти — Д. Робінзона. Він плянував викути постаті місцевих героїв, але скульптор Ґ. Борґлюм, що піднявся цього діла, переконав його, що праця такого розміру повинна мати загальнонаціональний характе. З початку фінансували його приватні особи, опісля з допомогою прийшла держава. Працю перервано у 1941-му році. Докінчив її син скульптора Борґлюма Лінкольн. Сам автор проєкту помер за півроку перед тим. Кошти побудови пам'ятника становлять майже мільйон долярів.

У центрі для відвідувачів довідуємося про історію пам'ятника, з недалекої тераси оглядаємо його і фільмуємо. Відвідуємо також терасу, присвячену пам'яті скульптора і автора пам'ятника. Очевидно, є тут і першорядний ресторан та крамниця із сувенірами.

Д-Р БОГДАН ГНАТЮК ПЕРЕОБРАНИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

Вояків Українських Армій (ОБВУА) його голова Володимир Галан, вручивши її секретареві Центральної Управи ОДВУ д-рові Володимирові Михайлову для пересилки вдові пані Мельник. Др Володимир Галан при цій нагоді вітав З'їзд від імени очолюваних ним ОБВУА і ЗАДК.

ВИБІР ПРЕЗИДІЇ, ЗВІТИ

З'їзд почався в суботу, 4 вересня, після обіду. Після оригінальної молитви, яку провів український католицький парох Алентавну та духовний опікун оселі ім. Ольжича о. Тома Вариляк, З'їзд формально відкрив голова ОДВУ д-р Богдан Гнатюк, вітаючи учасників та пропонуючи порядок нарад. Др Михайлів в імені реєстраційної комісії поінформував, що до участи в З'їзді зголосилося 72 уманадтовані делегати та 17 гостей. Президію З'їзду обрано у складі: д-р Петро Стерчо — голова, інж. Степан Куропась і полк. Іван Білоус — заступники голови, ред. Вайда і інж. П. Байбак — секретарі. Довгий протокол попереднього З'їзду прочитав, на бажання учасників, секретар того З'їзду д-р Клюфас. Звітування почав голова д-р Богдан Гнатюк, даючи загальну характеристику розвитку стану й діяльности організації. Докладаючи багато зусиль і труду, щоб скріпити себе внутрі та поширити свою активність, ОДВУ — говорив звітодавець — займало активне становище й до всіх загальних - громадських справ, мавши великі і славні дороговкази з минулого. До спірних проблем, як голосна справа культ - обміну, ОДВУ ставилося по-державницькому, завжди мавши перед очима своє головне завдання — допомагати українському народові в його змаганні до державного відродження. ОДВУ зайняло — твердить звітодавець — позитивне відношення до справи Українського Католицького Патріярхату та до справи Світового Конгресу Вільних Українців, але зайняло критичне становище до відомих десять точок УККомітету, запропонованих його головою проф. Левом Добрянським. Велику увагу приділювано справам молоді і доросту. Оселя була нерентовна, але є на доброму шляху до самовистарчальности і дальшого розвитку. Завдяки меценатству інж. Куропася та інших членів, ОДВУ здобуло контролю Видавничої Спілки в Шикаґо. Подякою всім членам Центральної Управи за жертвенну працю і співпрацю закінчив д-р Б. Гнатюк свій звіт. Дальше звітували заступники голови — як це схарактеризував інж. Степан Куропась — „запасові колеса" — інж. С. Куропась і д-р Денис Квітковський. Секретар д-р Вол. Михайлів у своєму звіті згадав, що ОДВУ має тепер 25 Відділів та 6 делегатур. Окрему увагу віддав цей звітодавець справі Світового Конгресу Вільних Українців, якою він інтересується ще й як заступник Українського Хліборобського Союзу Бразилії в Контактній Комісії. Звітодавець твердив, що в справі цього Конгресу „Канада пре, а на терені УКК щось не клапує". Із звіту фінансового референта інж. Омеляна Суховерського виходило, що ОДВУ мало в звітовому часі кругло $28,000 впливів і $26,000 розходів. Звітуючи за організаційну ділянку, організаційний референт Роман Шраменко насамперед висловив зваги, що „найтрудніше направляти стару хату", але видно, що з цим трудом добре давав собі раду, як у звітовому часі створено сім нових осередків ОДВУ, в тому два Відділи і п'ять делегатур, з цього 1 Відділ і дві делегатури на побережжі Пацифіку. Делегати щиро вітали репрезентанта новоствореного Відділу в Сан Франціско, Каліф., інж. Черепенка. Дальше звітували пресовий референт д-р П. Стерчо, культурно - освітній референт інж. П. Байбак, голова оселі д-р інж. Чаповський та її фінансовий референт п. Біланюк.

Я. ГАЙВАС З'ЯСОВУЄ СТАНОВИЩЕ ОДВУ В АКТУАЛЬНИХ СПРАВАХ

Одним із останніх звітодавців був другий заступник голови та референт зовнішніх зв'язків п. Ярослав Гайвас, який репрезентує ОДВУ в Екзекутиві УКК. Не так для звіту, як радше для характеристики звітодавець зокрема зупинився на становищі ОДВУ до таких чотирьох справ:

1. Пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні був і залишиться одною з найважливіших, якщо не найважливішою подією в історії українців в Америці. Вклад ОДВУ у цю подію не був великий, але пропорційно не був і малий. На терені УКК, на якому часто ці справи були на порядку, ОДВУ не входить до жадного блоку, хоч там таких і немає, за винятком блоку братських Союзів, що є радше механічний. Звітодавець твердить, що ОДВУ пропонувало, щоб відкриття пам'ятника зорганізувати і влаштувати як великий культурний фестиваль, але так не сталося і це відкриття було радше політичною маніфестацією. Звітодавець рекомендує, щоби ОДВУ в майбутньому посилено висловлювало свої думки і за них змагалося.

2. Культобмін, „чи горезвісні зустрічі або контакти". Звітодавець вважає, що з цієї нагоди відбудся справжній „танець відьом" і нині ми самі дивуємося, як це могло статися. Звітодавець твердить, що Центральна Управа ОДВУ, ставши на становищі, що до кожного потягнення ворога треба ма́ти активне становище, рівночасно бачила, що „проблема є гаряча" та може належно вдоволити інших шкоди й тому вважала за потрібне робити все можливе, щоби на тлі дискусії проблему злагіднити. Звітодавець думає, що постава ОДВУ була правильна.

3. Світовий Конгрес Вільних Українців — звітодавець думає — цитуючи заввагу покійного президента Кеннеді на тему десанту на Кубі — що ця справа колись була „сиротою", а тепер уже має „багато батьків", що заповідали б її успіх. Проте, це є багато проблем, які треба розв'язати і п. Гайвас думає, що ОДВУ в цьому допоможе, як не вагатиметься сказати при кожній нагоді своє тверде слово.

4. Черговий Конгрес УКК — ОДВУ має в цій справі свою концепцію вже від років і її заступає: треба змінити систему УКК. Від часу створення УКК чверть сторіччя тому в українській громаді в Америці зайшли величезні зміни і до цих змін УКК мусить достосуватись. Звітодавець рекомендує, щоб ОДВУ „розглянулось за союзниками" та на найближчому Конгресі звело за ці зміни „великий бій".

БЕНКЕТ

На закінчення першого дня з'їздових нарад відбувся бенкет, незрівняний і неперевершеним старостою (тостмастром) якого був інж. Степан Куропась, що його поклика́в, відкривши програму, д-р Богдан Гнатюк. Вступну молитву провів головний предсідник „Проводіддя", о. монсіньйор Степан Тиханський, який опісля в окремому слові вітав з'їзд від очолюваної ним установи. Багато надісланих привітань прочитав д-р Володимир Михайлів. Крім згаданих уже привітань, були прочитані привітання від: Митрополита Української Католицької Церкви в ЗДА Амвросія Сенишина, Митрополита Української Православної Церкви в ЗДА Іоана Теодоровича, почесного голови ОДВУ проф. Олександра Грановського, голови Виконного Органу УНРади Миколи Лівицького, інж. Осипа Бойдуника, Т-ва Прихильників Визвольної Боротьби України, Центральної Управи Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Хліборобського Союзу з Бразилії, „Відродження" з Аргентини, Т-ва Дивізійників, Об'єднання Колишніх Вояків УПА, Шкільної Ради УККА, Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського, Українського Робітничого Союзу, Пласту, Т-ва Українських Кооператорів, Українського Євангельського Об'єднання. Особисто під час бенкету склали привіти або забирали слово: інж. Степан Куропась (від УНСоюзу), д-р Матвій Стахів (від УККомітету), ред. А. Драган, д-р Ольга Репетило з Франції, д-р П. Стерчо (від Б-тва Карпатських Січовиків), о. мітрат Омелян Мицик, голова Українського Золотого Хреста п-і Квітковська, інж. А. Гудовський (від Президента УНР в екзилі та й Представництва Виконного Органу УНРади в ЗДА), пані Різник, інж. М. Селешко. Сердечне і в кожному відношенні програмове слово виголосив голова Крайової Екзекутиви Українського Національного Об'єднання в Канаді Микола Плав'юк, вітаючи З'їзд від очолюваної ним організації та заторкуючи найбільш суттєві проблеми життя і розвитку українців у діяспорі, зокрема на північно-американському континенті.

ДОПОВІДЬ, ДИСКУСІЯ, НОВА УПРАВА І РЕЗОЛЮЦІЇ

У другому дні нарад, в неділю 5-го вересня, перед полуднем були відправлені Богослужения в українському католицькому і православному обрядах. Службу Божу в католицькому обряді відправив, виголошуючи при цьому зворушливу проповідь - науку о. Тома Вариляк, а в православному обряді о. мітрат Омелян Мицик. Продовжуючи наради після обіду, д-р Денис Квітковський виголосив доповідь: „Деякі проблеми українського націоналізму та завдання преси". Опісля відбулася дискусія над звітами і доповіддю, в якій з черги заторкнено та вияснено і обмірковано багато актуальних проблем як ОДВУ, так і всієї громади. Після звідомлення поодиноких комісій обрано нову Центральну Управу, в склад якої м. і. увійшли: д-р Богдан Гнатюк — голова, інж. Степан Куропась, Ярослав Гайвас і д-р Денис Квітковський — заступники голови, д-р Роман Клюфас — секретар, д-р Володимир Михайлів — референт Визвольного Фонду, Роман Шраменко — організаційний референт, інж. Омелян Суховерський — фінансовий референт, Роман Куделя — скарбник, інж. Петро Байбак — культ.освітній референт. На голову Контрольної Комісії обрано інж. І. Харамбуру.

З'їзд схвалив відповідні резолюції та вислав листа до президента Джансона із підтримкою його оборонної політики у В'єтнамі, та привітального листа Верховному Архиєпископові і Кардиналові Йосифові Сліпому.

● Ще один американець в Комуністичному Китаю. Морріс Віллс, дістав дозвіл вернутися до Америки. Таким чином з-посеред 21 американських полонених в Корейській війні які волили залишитися в Комуністичному Китаї, як притягом часу вернуло 15. Після повороту до ЗДА, це вже четвертий, що „бамбукового заслону". Вільям Вайт, який тиждень тому переїхав з Китаю до Гонг Конгу з своєю дружиною-китайкою і двома дітьми, дістав дозвіл вернутися до ЗДА.

Павло Зайцев, видатний учений і громадський діяч, помер у Мюнхені

Мюнхен. — Павло Зайцев, професор української літератури в Київському університеті св. Володимира, колишній член Української Центральної Ради, один із співорганізаторів Української Академії Наук у Києві та редактор перших видань її Історично-філологічного Відділу й Української Академії Мистецтв у Києві, дійсний член Українського Наукового Товариства в Києві, Українського Наукового Товариства ім. Шевченка й УВАН — помер у четвер 2 вересня 1965 р. у Мюнхені на 79 році життя. Покійний народився у вересні 1886 року на Слобожанщині, скінчив історично-філологічний факультет університету у Петрограді, де, за його редакцією, вийшло в 1914 році наукове видання „Кобзаря" — внаслідку вибуху війни недовне. Павло Зайцев був одним із найкращих учених-шевченкознавців. Він був редактором 16-томового видання творів Тараса Шевченка Українського Наукового Інститутом у Варшаві, що його директором був Олександер Лотоцький. Вже на еміграції вийшла у видавництві Наукового Товариства ім. Шевченка його книжка монографічного характеру „Життя Шевченка", найкраща від часу появи двотомової монографії Олександра Кониського про Т. Шевченка. Павло Зайцев впав недавно жертвою автомобільного випадку на вулиці Мюнхена. З його смертю відійшла від української еміграції в Европі одна з найважливіших і найцінніших постатей. Похорон відбувся в понеділок 6-го вересня ц.р.

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД ОДУМ-у...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Завертайла та Юрія Нагорного й відбули над ними основну дискусію. Цього ж дня увечері відбувся в залі Оселі ОДУМ ювілейний бенкет, що його відкрив Д. Завертайло і яким проводив як тостмайстер голова ЦК ОДУМ Євген Федоренко. Після відчитання надісланих привітів, в тому від президента УНР в екзилі д-ра Ст. Витвицького, голови В. О. УНРади Миколи Лівицького, в. о. голови Представництва УНРади в США проф. І. Паливоди, реф.моло. ді УККА інж. Р. Рогожі, та багато інших, присутні на з'їзді представники організацій і установ передавали усні привітання. Від Гол. Екзекутиви УНСоюзу і від Союзівки вітав провід і членство ОДУМ-у з їх ювілеєм гол. секретар УНС д-р Яр. Падох, від членів основоположників ОДУМ проф. Мик. Степаненко, від СУСТА — його голова інж. Ігор Чума, від ред. Свободи — ред. Б. Кравців, від Т-ва Прихильників УНРади — д-р Т. Сендзік, від „Прологу" ред. Р. Хом'як. На закінчення бенкету промовляв духовник ОДУМ-у Впр. о. прот. Олексій Царик. Після бенкету в Керговксоні, Н. Й. відбувся Ювілейний Баль. В другому дні нарад, в неділю 5 вересня, після Служби Божої, учасники з'їзду вислухали звітів уступаючих керівних органів й обрали новий ЦК ОДУМ під проводом ред. Миколи Французенка та нову Гол. Управу ОДУМ у ЗДА під проводом Антона Філімончука.

БРАТСТВО КОЛИШНІХ ВОЯКІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

та могил сот. Осипа Стеткевича виходило, що:

Б-тво веде свою працю у 13 станицях та через 14 уповноважених Крайової Управи. Крім своєї власної організаційної, харитативної, видавничої та іншої діяльности, Б-тво і його члени беруть найактивнішу участь в загально-громадському житті, часто займаючи провідні становища та виконуючи головні функції в багатьох наших установах. У звітовому часі Б-тво мало понад три тисячі долярів прибутків та понад дві тисячі долярів розходів. Поодинокі станиці Б-тва мають своє діловодство. Разом Б-тво нараховує 579 членів, а загальний стан каси станиць виносить 7,432 доляри.

Після звітів і дискусії над ними обрано нову Крайову Управу в такому складі: Василь Заброцький — голова, Олег Лисяк і Осип Глинський — заступники, інж. Михайло Ліщинський — секретар, Євген Михайлів — фінансовий референт. На голову Контрольної Комісії обрано Михайло Головчак, а на голову Товариського Суду Роман Припхан.

На закінчення першого дня нарад відбулася спільна вечеря, програму якої відкрив коротким словом Ігор Чмола, а проводив нею мгр Олександер Луцький. Виголошено і відчитано ряд привітань З'їздові. У мистецькій частині програми виступала артистка Марія Лисяк.

Великі урочистості відбулися в неділю, 5-го вересня. Полеву Службу Божу відправили о. Габрусевич, о. Левицький і о. Стебельський. Проповідував о. Купраневич. Після Богослужения відбулося покладення вінка біля символічної могили та відправлено Панахиду за полеглих і померлих дивізійників. Опісля відбулася врочистість вручення медалів св. Архистратига Михаїла дивізійним опікунам Марії Логазовій, о. Стебельському та о. Габрусевичеві, що їх вручали головнокомандуючий Української Національної Армії генерал Павло Шандрук та голова Головної Управи Б-тва на ЗДА і Канаду д-р Мирослав Малецький. Відзначення одержали поодинокі заслужені члени Б-тва, включно із його дотеперішнім головою Ігорем Чмолою.

Опісля відбувалися ще наради дотеперішньої й нової Управ та передача діловодства.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

РИЧАРД НІКСОН ЗАЯВИВ У ТОКІЮ, що американські пацифісти своїми демонстраціями в справі В'єтнаму насправді продовжили війну, бо збаламутили комуністів, які повірили, що американський нарід не підтримує політики Уряду. Також постійні мирові заяви збоку американського Уряду породили у комуністів враження, що ЗДА — слабі. Прибувши до столиці Тайвану (Формози) Тайпей Нікcон заявив, що острах Пейпінгу, щоб сильна вільно-китайська армія не висадилась на китайському суходолі — стримує Пейпінг від активної участи у в'єтнамській війні.

ІЗРАЇЛЬ ПЕРЕВІВ ВІДПЛАТНУ АКЦІЮ проти Йорданії, зірвавши на її території 11 керниць-резервуарів. Ізраїль твердить, що впродовж цього року з терену Йорданії переведено проти Ізраїлю 17 саботажних актів. Араби твердять, що ті саботажно-терористичні акти переводить підпільна організація з головною кватирою в Сирії та що уряд Йорданії не має над нею контролі. Ізраїль погрожує дальшими репресіями.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в п'ятницю 3-го вересня 1965 р. упокоївся в Бозі наш Найдорожчий
ТАТО і ДІДУСЬ
бл. п. ЮЛІЯН ПАВЧАК
проживши 79 років
Тіло Покійного знаходиться в похоронному заведенні Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.
ПОХОРОН — у вівторок, 7-го вересня 1965 року.
В глибокому смутку:
доньки: ОЛЬГА КУБАЛЬ
ІРЕНА ЗІЛІНСЬКА
внуки: ВІРА і ПАТРИЦІЯ

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Незабутнього МУЖА
бл. п. Михаїла Воробець
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
в понеділок, 13-го вересня 1965 р.
о годині 8-ій рано
в церкві ПОКРОВИ БОЖОЇ МАТЕРІ
в ОЗОН ПАРКУ, 97-ій Евню і 87-ій вулиці,
про що сповіщають всіх Рідних і Знайомих
дружина — КАТЕРИНА
брат — ГРИГОРІЙ
і сестра — ПАВЛІНА в Краю

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. інж. ВОЛОДИМИРА ГОРНОГО
нашого праведного Приятеля,
складаємо 25.00 долярів на НТШ в Сарсель
і висловлюємо співчуття Дружині, Синові і всій Родині.
Д-р Михайло і Марія ЛОГАЗА
Сиракюзи, Н. Й.

Замість квітів на свіжі могили
бл. п. д-ра ВОЛОДИМИРА БЕМКА
та
бл. п. МАТВІЯ ЧОЛІЯ
складаємо 10.00 долярів
на Українських Інвалідів.
Надя і Роман КАНЮКА

У безмірному смутку повідомляємо Рідних, Друзів і Знайомих, що дня 3-го вересня 1965 р. упокоївся на 55-ім році життя, засотрений Найсвятішими Тайнами наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ЗЯТЬ і ШВАГЕР
БОГДАН ОМЕЛЯН МЕЛЬНИК
Пластун-сеньйор, службовик Української Національної Кредитової Спілки, Головний Радний Українського Народного Союзу, Секретар Пластового Відділу УНС, Член Краєвої Пластової Ради, Член Екзекутиви Комітету Українців Канади — Відділ Монтреаль, бувший член дирекції Повітового Союзу Українських Кооператив в Підгайцях, абсольвент УТГІ та член інших громадських організацій.
Важким горем прибиті:
дружина — БРОНИСЛАВА
сини — РОМАН і АНДРІЙ
брат — о. РОМАН з дружиною
сестри — ОЛЬГА СТУЛКОВСЬКА і ЕМІЛІЯ МИХАЛЕВСЬКА з родинами
теща — Ю. МАРТИНЮК
шваґер — ВАСИЛЬ МАРТИНЮК з родиною та Родина
Похорон відбувся 7-го вересня 1965 р. з української католицької церкви св. Михаїла на цвинтар Монт Роял.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок 6-го вересня 1965 р. упокоївся в Бозі на 81-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІД
бл. п. КОРНЕЛЬ ОСАДЦА
довголітній війт свого рідного села Волощина та громадський діяч Підгаєччини, Західня Україна.
ПАНАХИДА відбудеться в середу 8-го вересня ц. р. о год. 8:30 веч. у похоронному заведенні Петра Яреми при вул. 7-ій в Ню Йорку.
ПОХОРОН у четвер, 9-го вересня 1965 р. з похоронного заведення до української католицької церкви св. Юра при 7-ій вул. та звідтіль на цвинтар „Гейт оф Гейвен" в Мавнт Плезент.
Горем прибиті:
ЕВДОКІЯ — дружина
МАРІЯ ЛЕСЬКІВ-БУКАВИН — донька
НАТАЛІЯ БАРТКІВ з мужем АНДРІЄМ — донька
ЕВФРОЗИНА ПЕТРОВСЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ — донька
АПОЛІНАРІЙ ОСАДЦА з дружиною ТАТЯНОЮ — син
ОЛЕКСА ЛЕСЬКІВ з дружиною ДАРІЄЮ і дітьми УЛЯНОЮ і МАРКОМ — внук
ОЛЕКСА БАРТКІВ з дружиною НЕНСІ і дітьми СТЕФАНОМ, ГРИГОРІЄМ і ХРИСТИНОЮ — внук
ОЛЯ ГОРОДЕЦЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми АДРІЯНОМ і ОРИСЕЮ — внучка
БОГДАН БАРТКІВ з дружиною ІРИНОЮ і дітьми ІГОРОМ і ЛЯРИСОЮ — внук
ОЛЯ ЗАЗУЛЯ з мужем ЯРОМИРОМ і донею ТАНЕЮ — внучка
ТАНЯ ОСАДЦА — внучка
МИРОН БАРТКІВ — внук
ХРИСТЯ ПАВКЕЙС з мужем ІВЕРСОМ — внучка
ПЕТРО БУКАВИН з дружиною ПАТРИЦІЄЮ і донею РОЗМАРІ — внук
ІВАННА, МОТРЯ ОСАДЦА — внучки

КОНВЕНЦІЯ ЛІҐИ УКРАЇНЦІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

перевела над ними дискусію та схвалила вотум довір'я, після чого одноголосно перевибрали цю саму Головну Управу ще на дворічний реченець. Головна Управа складається: Стефан Поступак — голова, Пол Генчер і Джан Різко — заст. голови, Гаррі Поступак — касир, Джозефін Рудик — фінансовий секретар, Мері Енн Крамер — рекордовий секретар, Ева Шуско і Мілдред Яворскі — секретарі. В неділю ввечері відбувся в залі Джорджіян концерт, який започатковано відспіванням всіми присутніми обидвох гимнів: американського й українського. Програму вів Юрко Дранс. Співачка Нюйоркської опери Марія Лисогір відспівала при акомпаніяменті Олі Дмитрів „Навгороді коло броду", „Садок вишневий", „Ой ходить сон коло вікон", „Ой поля ви поля" і „Любіть Україну". Присутні щирими оплесками дякували за мистецький спів. Танцювальний ансамбль із Бруклина під проводом Теда Карплюка і Мирослави Карп виконав п'ять танків і здобув признання присутніх. Квартет Бандуристів в складі І. Івашко, В. Юркевич, М. Білецький і Р. Левицький виконав п'ять історичних пісень (гайдамацьку, козацьку, стрілецьку, дивізійну та повстанську), дві народні та чотири жартівливі пісні. Кожну пісню бандуристів присутні вітали з захопленням. Молоденька Дениса Марусевич при акомпаніяменті Армі Галлі Кампі відспівала поанглійськи дві оперові пісні і по - українськи відому „Чічку" Гайворонського. Молодий пяніст Андрій Шуль відограв три композиції на фортепіяні, викликаючи признання публіки. Програма Концерту закінчилася виступом більшої групи українських танцюристів із Асторії під проводом пані Е. Оприско. Танцювали юнаки й юначки, аж до дітей включно, бо наймолодша танцюристка мала три і півроку. Виконували танки: „Катрусю", „Катерину", „Попурі українських танків", „Аркан", „Женці", „Голубчик", чим здобули серця авдиторії, яка щиро оплескувала завзятих виконавців, які, хоч і падали, то зривалися до дальшого танцю.

● **Диктаторський президент в Кенії,** Джомо Кеньята, колишній ватажок терористичної організації „Мав-Мав", коротко розправився з опозиційними до нього двома комунофільськими професійними організаціями: просто розв'язав їх, заборонивши перед тим будь-які збори й демонстрації робітників. Міністер робітництва має перевести вибори до нової Центральної організації професійних спілок у Кенії.

ІНДІЯ І ПАКІСТАН — У ФАКТИЧНОМУ СТАНІ ВІЙНИ

Об'єднані Нації. — Хоч Індія і Пакістан формально одна одній не виповіли війни, але насправді вони опинились на воєнній стопі. Рада Безпеки Об'єднаних Націй двічі нараджувалася над тамошньою загрозливою ситуацією: в минулу суботу 4 вересня та в понеділок 6 вересня. Обидва рази проводив президент Ради Безпеки ОН у цьому місяці, американський амбасадор Артур Голдберг. В суботу прийнято з закликом до обох держав припинити збройні дії та відкликати збройні сили на демаркаційну лінію з 1948 року. В минулий понеділок доповнено ту резолюцію уповноваженням генерального секретаря ОН У Танта — вжити всіх потрібних заходів для встановлення миру в тій частині Азії. У Тант має відлетіти до Індії і Пакістану, щоб на місці пробувати посередничити. Однак — за повідомленням з столиць обох тих країн, Ню Делі і Карачі, західні дипломати безсильні, бо Індія і Пакістан стоять на взаємно непримирливих позиціях: Індія вимагає, щоб Пакістан відкликав своїх „інфільтраторів" з індійської частини Кашміру і дав ґарантії, що не буде присилати їх та не хоче ніяк входити в дискусію щодо дійсного державно - політичного стану Кашміру, вважаючи, що той стан остаточний і непорушний, — знову ж Пакістан уважає, що мир можливий тільки на базі конструктивного компромісу щодо Кашміру, вимагаючи передусім переведення плебісциту на території, що її Індія зайняла була військом та інкорпорувала до своєї держави. Після того, як Індія у відплату за дії пакістанських „інфільтраторів" — а Пакістан твердить, що це були насправді місцеві повстанці — зайняла кілька пакістанських гірських позицій, Пакістан вмаршував своїм військом в напрямку на місто Ахмур, погрожуючи перерізати комунікаційну військову лінію з міста Ямму. Індія виступила з обвинуваченням, що Пакістан вживав у тому наступі літаків і танків, що їх дістав був від Америки. Щоб відтяжити названий вгорі загрожений відтинок фронту у Кашмірі, індійські війська вступили на територію Пакістану вже поза Кашміром, загрозивши велике місто Лягоре. По обох сторонах сотні вбитих і ранених, багато літаків і танків понищених. Таким чином війна розпалилась насправді не тільки вздовж 470-милевого кордону.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУВСЯ ДЕСЯТИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

офіційні першості УСЦАК говорив у вступній промові в суботу, 4-го вересня інж. Богдан Рак. Він також підкреслив десяту участь у цих тенісових змаганнях на Союзівці пані Марії Душник та поновну участь у цих українських тенісових першостях головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора. Опісля привітав учасників та організаторів змагань від УНСоюзу його головний секретар д-р Ярослав Падох. Офіційно відкрив змагання містоголова УСЦАК інж. Володимир Кізима з Дітройту. Святочне відкриття цієї спортової імпрези включало піднесення американського і українського прапорів.

До змагань за першість УСЦАК стануло в цьому році 89 тенісистів та 40 плаваків. Плавацькі змагання відбулися в двох днях, в суботу і неділю, 4 і 5 вересня під проводом Ярослава Рубля, якому допомагали у цьому другі члени Карпатського Лещатарського Клюбу.

Першунами поодиноких конкуренцій стали такі змагуни і змагунки: Олег Криницький у запливі на 100 м. грудним стилем, Олексій Ценко — на 50 м довільним, Дана Писарів — на 50 м довільним жінок, Лідія Божемська — на 25 м довільним дівчат 8 - 12 років, Василь Федів — на 50 м. довільним хлопців 12 - 16 років, Володимир Корнієнко — на 25 м довільним хлопців 8 - 12 років, та ґінці 4X50 м довільним-КЛК з Бофало в складі: О. Керницький, Р. Косовський, А. Мосійчук і Ю. Салдит. Спортова дружина з Бофало приїхала на змагання на Союзівці під опікою д-ра Євгена Стецькова. Всі переможці одержали в неділю вечером на початку мистецької імпрези у „Веселці" медалі Українського Народного Союзу і грамоти Української Спортової Централі Америки і Канади. Чашу УНСоюзу для дружинового переможця плавацьких змагань припала пливакам „Союзівки", які здобули в цих змаганнях разом найбільше точок. Медалі УНСоюзу за найкращі стрибки у воду одержав Юрко Кобрин і Петро Кілдаф.

В тенісових змаганнях, які проходили в повному розгарі впродовж усіх трьох днів великого недільника „Дня Праці", кінцевими переможцями вийшли такі тенісисти: Іван Дурбак, який переміг у фіналі групи чоловіків Олександра Олинця і здобув чашу УНСоюзу, Люся Друневич, яка перемогла у фіналі жінок Андрію Кейбіду і здобула чашу Союзівки, Володимир Гук, який переміг у фіналі сеньйорів Богдана Стопницького і здобув чашу „Свободи", Зиновій Яцків — після перемоги у фіналі юнаків над Юрієм Мінченком, Андрій Бурачинський — після перемоги у фіналі хлопців над Андрієм Ленцем та Звенислава Ленець — перемогою над Кароліною Робертс у групі юначок. Чемпіони конкуренції, грамоти УСЦАК. хлопців здобули чаші „Українського Тижневика".

В часі святочного закриття тенісових змагань всі ці першуни одержали чаші з рук головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, управителя Союзівки Данила Слободяна і спортового редактора „Свободи" Володимира Сохана. Крім мандрівних і постійних нагород згаданих вгорі установ вручив цим переможцям нагороди УСЦАК інж. Володимир Кізима, містоголова УСЦАК, а інж. Богдан Рак і інж. Тарас Грицай передали учасникам, які зайняли перші три місця в кожній конкуренціз, грамоти УСЦАК.

Перед опущенням прапорів на знак закінчення змагань відзначено спеціяльно десятиріччя праці над вихованням української молоді інж. Богдана Рака, якому вручив від УНСоюзу його головний касир Роман Слободян пропам'ятну таблицю з відповідним вирізьбленим написом. Союзівка відмітила також десяту участь у тенісових змаганнях пані Марії Душник, якій вручив Данило Слободян пропам'ятну таблицю.

Посмертні згадки

АННА КОВАЛЬСЬКА, членка Тов. Запорожська Січ, Відділ 347 УНСоюзу в Мілвіл, Н. Дж., померла 3 серпня 1965 р. прожила 76 років. Полишила у великім смутку мужа Теодора, дві дочки Софію Прохович і Марію Романик і невістку Дороті Ковальську і чотири внуки, дві сестри на Україні. Похорон відбувся у присутности трох Священиків і членів Товариства і великого числа Парафіян дня 7 серпня з пох. заведення до Правсл. еркви на Гогбін Ровд, а відтак на церковний цвинтар на Гогбін Ровд.

Вічна Їй Пам'ять!
Гр. Тимчій, секр.

ОЛЕКСА ЯРЕМИ, член 150 Відділу Т-ва ім. Грушевського в Піттсфілді, Масс., помер дня 28 серпня 1965 р. Покійний народився 13 червня 1886 р. в Горошові, Західня Україна. Залишив два брати Івана і Онуфрія і дочку Дарію. До Союзу вступив в січні 1916 р. де був вибраний секретарем і був 23 роки на цьому становищі, а до самої смерти був касиром. Покійний був добрим громадянином і патрійотом, належав до Укр. Кат. Церкви св. Івана Хрестителя в Піттсфілді. Похорон відбувся 30 серпня 1965 року.

Вічна Йому Пам'ять.
Іван Тарновський, секр.

АННА ЯРЕМА, членка 240 Відділу УНСоюзу в Клівленді, Огайо, померла дня 7-го березня 1965 р. в лікарні в Пармі, Огайо, після довгої і важкої недуги на 65-ому році свого трудолюбивого життя. Покійна народилася 20 квітня 1900 р. в селі Рай, повіт Бережани, Західня Україна. Була прикладною членкою УНСоюзу впродовж 14 років. Осиротила чоловіка Миколу та доньку Петронелю. Похорон відбувся на цвинтарі св. Апостола Петра і Павла в Пармі при численній участі рідних, земляків та членів УНСоюзу.

Вічна Їй Пам'ять!
Андрій Стецяк, секр.

Розшуки

СЕМЕН ЛОТОЦЬКИЙ
пошукує свого брата **ВАСИЛЯ,** який замешкує в Шикаґо. Ласкаві відомості просить слати на адресу:
Maria Dubnycka
841 N. 22nd Street
Philadelphia 30, Pa.

До винайму

ДО ВИНАЙМУ
ТРИ (3) АПАРТАМЕНТИ
1 — 4 кімн. за $70.00
1 — 4 кімн. за $80.00
Новий мод., опал включений в чинш. Секція Greenville в Jersey City, N. J.
Tel.: п. Білоус — 332-3757

Real Estate

Хочете купити або продати дім, бизнес, землю, зверніться до:
українського підприємства
TRIDENT REALTY CO.
98 Second Avenue
NEW YORK, N. Y.
Tel.: AL 4-2260

ОКАЗІЙНО НА ПРОДАЖ
6-кімнатний дім з оливним огріванням, один акр землі при гайвею. Ціна: $8,500.;
70 акрів землі, річка по середині, при гарній асфальтовій дорозі. Ціна: $8,500.;
60 акрів землі, 600 фронту до гайвею 209. Ціна: $20,000.
Stephan OLEKSIW
P.O. Box 348, Kerhonkson, N.Y.
Новий — тел.: 914 626-7692

WARREN COUNTY, N. J.
A QUIET RESTFUL RETREAT
A 30 acre estate with 900 feet of private winding macadam road leading to a luxurious, cozy house, nestled in rolling hills, surrounded by many evergreen trees, etc. Having a 1 acre spring fed pond near house & 2 car garage. Ideal location a short distance from major highways. Low taxes. A terrific buy for those who desire seclusion. For quick sale — only $65,000.
M. J. BISHKO — Realtor
29 St. James Place
Clifton, N.J. 778-5886

Праця
HELP WANTED FEMALE

ПОШУКУЄТЬСЯ
ЖІНКИ або ДІВЧИНИ
да праці коло дитини. Добрі умовини і платня.
Телефонувати в Ню Йорку
YU 2-7025

ПОШУКУЄТЬСЯ
САМІТНУ ЖІНКУ
в середньому віці для провадження домашнього господарства в українській родині (двоє дітей у шкільному віці), замешкалій на передмісті Вашинґтону, Д. К. Мешкатиме при родині, осібна кімната, платня за домовою. Голоситися до:
Dr. Michael Boretsky
3006 Pine Spring Road
Falls Church, Virginia

HELP WANTED MALE

METAL SPINNER ON ALL METAL
Прецізійна праця. Постійна праця. Всі бенефіти. Фірма заснована 80 р. тому. Голоситись або телефонувати:
HENRY ROESSLE & SON Inc.
50 Midland Avenue
Hicksville, L.I., N.Y.
(516) GE 3-5740

Set Up Men Punch Press
Exp'd on short run tooling methods pref.
Good opportunity for qualified men. Insurance, hospitalization, bonus & other fringe benefits.
SHORT RUN STAMPING
925 E. Linden Avenue
Linden, N.J.

Machinist Toolmaker
Exp'd on short run tooling methods pref.
Good opportunity for qualified men. Insurance, hospitalization, bonus & other fringe benefits.
SHORT RUN STAMPING
925 E. Linden Avenue
Linden, N.J.

TURRET LATHE OPTR.
Second Shift
Expd. in setup & operation of Gisholt & Warner Swazey Turret Lathes.
Liberal benefits include life, hospital, surgical insurance. Apply personnel dept., 9 to 11 a.m.
Monday through Friday.
H. K. PORTER COMPANY, INC.
109 Aldene rd., Roselle, N.J.
An Equal Opportunity Employer

CUTTER on GUILLOTINE
Power cutter, day shift. Part time work also available night shift, 6 to 12 midnight. Trainee with 2 yrs. exp. will be satisfactory.
EMELOID
1289 Central Avenue
Hillside, N.J.
An Equal Opportunity Employer

Добре читати для дітей і молоді
Сойка-Штукарка
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
Ціна: $1.00
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City, N. J. 07303

Праця
HELP WANTED MALE

МАШИНІСТИ
4 PM — 12 midnite. Make up special parts for engineer, know lathe, know milling machine, tolerances, and fits. $2.75 на годину + овертайми і платні Social Security, госпіталізація й інші бенефіти. Голоситись особисто
COLUMBIA CABLE & ELECTRIC
Corner Euclid and Atlantic Ave.
Brooklyn, N.Y.

GOLD LEAF GILDER
Досвідчені до праці при рамах до образів. Постійна праця, добра платня. Досконалі умовини праці.
D. MATT, INC.
223 E. 80th St. N. Y. C.

МАШИНІСТИ
1-ої і 2-ої кляси
Праця в гарній модерній майстерні в Ню Джерзі. Багато користей — хочемо тільки людей, заінтересованих у майбутньому. Зголошуватись особисто
ROTO AMERICAN CORP.
560 Winters Avenue
Paramus, N. J.

Floral Park, L.I.
TOOL & DIEMAKERS
"Form Grinders — Progressive Dies". Good working conditions. Good salary.
W & H MACHINE & TOOL CO., INC.
7 Mayflower Pl.
Floral Park, L.I., N.Y.
516 GE 7-1666 212 FI 3- 8060

OPPORTUNITY
BULLARD & HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS
(Full or part time). Must be able to set-up. Hospitalization and overtime.
WOERNER MACHINE & TOOL CO.
501 Stelton Rd.
New Market, N. J.

AUTOMATIC TRANSMISSION MEN REBUILDERS & INSTALLERS
1-го клясні, висока платня, нагода для збільшення платні, держав. організація пропонує добрі умовини праці і платню. Овертайм по 40 год. Платні вакації і свята. Голоситись:
AAMCO TRANSMISSIONS
726 — 65th St., Brooklyn, N.Y.
SH 8-0614

MACHINIST
Turret lathe, 1st class, set up and operate; must be top notch man. Cylindrical Grinder, set-up and operate, or trainee. Thread grinder, trainees.
Call 201 MA 3-1308 N.J.

TOOL AND DIE MAKERS
First class. Needed for sheet metal plant. Up to $3.80 per hour plus overtime.
HILLSIDE METAL PRODUCTS, INC.
300 Passaic Street
Newark, N.J. 201 485-5310

TOOL MAKERS AND MACHINISTS ASSEMBLERS
1-шо клясні.
45 год. тижнево з можливістю додаткового овертайму. Досконала початкова платня. Всі бенефіти.
FEDERAL TOOL & ENGINEERING CO.
1384 Pompton Ave. (Rt. 23)
Cedar Grove, N.J.

BROWNE and SHARPE
SETUP MEN FOR 26-006, 06 ALSO OPERATORS W & S NO. 3 TURRET LATHE — BROWN AND SHARPE HAND SCREW SETUP MAN TOLLMAKER FOR SMALL TOOLS AND JIGS
Benefits — Vacations — Holidays — Hospital — Insurance and Paid Life Insurance.
LASCOLA INDUSTRY
68 South Essex Avenue
Newark, N.J. OR 6-6677

Turret & Engine Lathe Operators
4 P. M. TO MIDNIGHT
GOOD WAGES — LIBERAL HOSPITALIZATION
PAID HOLIDAYS & VACATIONS
SALARY SAVINGS PLAN
CONGENIAL SURROUNDINGS
APPLY
John Royle & Sons
10 ESSEX STREET PATERSON, N.J.
An Equal Opportunity Employer

Різне

Queens, Yonkers, Mt. Vernon, N.Y., Teaneck, Leonia, N.J.
КІМНАТУ
з приватною лазничкою потребує українець середнього віку.
Mr. I. S.
1020 Joseph Avenue
Rochester, N.Y. 14621
Правильна адреса.

● **WEAVERS WANTED** ●
Long Island City
WEAVER, RIBBON also LOOM FIXER
Experienced on C. & K. looms
FLEXCO CO.
36-35 22nd Street
Long Island City, N.Y.
Call (212) RA 9-3016

Funeral Directors

ТАРЗАН, ч. 5 493. Олень втікає від людей

Далеко в джунґлях Тарзан від мавп підкрадався до оленя і готовився вбити...

Але нагло олень відскочив, порушаючи ніздрями і кинувся до втечі!

Тарзан розсердився, коли розпізнав зненавиджений запах, який настрашив його здобич — людину!